

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de leden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid

per e-mail: cie.jv@tweedekamer.nl

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nationaalrapporteur.nl

Contactpersoon

Roos Broere
Manager

T 0615232647
E r.h.l.broere@nationaalrapporteur.nl

Ons kenmerk

14048

Datum 20 oktober 2023

Onderwerp Reflectie op het Actieplan programma Samen tegen mensenhandel

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid,

Op donderdag 26 oktober spreekt u over het Actieplan programma Samen tegen mensenhandel. Met de herijking van het programma Samen tegen mensenhandel laat het kabinet de urgentie van het probleem zien en neemt zij een rol in een gecoördineerde aanpak.

In de afgelopen periode is mijn bureau op verschillende momenten in de gelegenheid geweest om zowel mondeling als in geschrift input te leveren voor de ontwikkeling van het actieplan en te reflecteren op conceptstukken. Een deel van de inzichten en adviezen zie ik in het actieplan terug, een ander deel niet. Ik hecht er aan om ook uw commissie te informeren over de inzichten, zorgen en adviezen die ik heb ten aanzien van het actieplan.

Voortbouwen op bestaande kennis en aanpak met inhoudelijke ambitie

De aanpak van mensenhandel vraagt om strategische aansturing met inhoudelijke ambitie gebaseerd op bestaande kennis en inzichten die de huidige aanpak heeft voortgebracht. Door het ontbreken van een evaluatie van het vorige actieplan is niet duidelijk hoe en in welke mate het voorgestelde actieplan hierop voortbouwt. Op sommige punten ligt de nadruk te veel op het verkrijgen van meer inzicht, verkennen en onderzoeken, waardoor het maken van inhoudelijke keuzes vooruit wordt geschoven. Dit geldt onder andere voor doelen geformuleerd onder actielijn 3. Daar wordt voornamelijk onderzocht wat er nodig is voor het realiseren van passende opvang en hulpverlening, de verbetering van een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren en de loskoppeling van de vaststelling van slachtofferschap en het strafrechtelijk onderzoek. Een inhoudelijke ambitie mist op deze punten. De Europese Richtlijn Mensenhandel, welke momenteel wordt herzien, komt onvoldoende aan bod.

Noodzaak concrete acties in dadergerichte aanpak

Op dit moment ontbreekt het in de actielijnen specifiek aan concrete acties gericht op de dadergerichte preventieve en strafrechtelijke aanpak. Dat is mijns inziens een gemiste kans. In het actieplan wordt gesteld dat om gerichte acties te kunnen ontwikkelen op preventie, het nodig is om te weten wat het daderprofiel is van daders van mensenhandel. Hoewel het onderzoek waar mijn bureau op dit moment aan werkt meer inzicht zal geven in de achtergronden van daders van

binnenlandse seksuele uitbuiting, is het mijns inziens niet zo dat er momenteel onvoldoende bekend is over daders van mensenhandel om gerichte acties te ontwikkelen.

Datum
20 oktober 2023

Strategische aansturing aanpak mensenhandel

In het actieplan is een paragraaf opgenomen over de governance van Samen tegen mensenhandel. Het is mooi dat het actieplan een aantal concrete acties voor centralisatie en uniformering formuleert, zoals een centraal informatiepunt, een meer eenduidige invulling van de rol en inbedding van de ketenregisseur en de zorgcoördinator. Een aantal punten behoeft nog verdere uitwerking. Ik heb uw commissie en het ministerie van Justitie en Veiligheid eerder gewezen op de kennis die beschikbaar is bij de OVSE over het vormgeven van een goede 'Anti-trafficking Architecture'. Deze biedt goede aanknopingspunten voor het vormgeven van een sterke governance in het Nederlandse bestel, waarbij de rollen en bevoegdheden van bijvoorbeeld het coördinerend ministerie, de regiegroep en de taskforce worden verduidelijkt en eisen aan een nationaal verwijzingsmechanisme worden geconcretiseerd. De herijking van Samen tegen Mensenhandel is de uitgelezen kans voor Nederland om stappen te zetten in het formaliseren en verder uitwerken van deze architectuur en de rollen van de verschillende partijen daarbinnen.

Tot slot

Het is positief dat in het actieplan aandacht wordt besteed aan monitoring. Dit is van cruciaal belang om de voortgang van het programma goed te kunnen meten en waar nodig bij te kunnen sturen. Het zou goed zijn als verder wordt uitgewerkt in het actieplan hoe deze monitoring eruit gaat zien, zodat ook duidelijk is op welke manier, op welk moment en door wie dit gebeurt. Daarbij is het belangrijk ook de voortgang van de raakvlakken en samenhang met andere trajecten mee te nemen om zo een overzichtsbeeld te hebben. Omdat het onderzoeken van effecten van het beleid tot mijn kerntaak behoort ben ik graag bereid om mee te denken over hoe de monitoring en evaluatie van het programma eruit kan zien.

De aanpak van mensenhandel vraagt om blijvende aandacht van het kabinet en de Tweede Kamer. Ik hoop dan ook van harte dat een volgend kabinet en een nieuwe Tweede Kamer deze aandacht vasthouden en zorgdragen voor een zorgvuldige uitwerking en monitoring van het actieplan.

Met vriendelijke groet,

Conny Rijken
*Nationaal Rapporteur Mensenhandel en
Seksueel Geweld tegen Kinderen*